

PRIJESTONICA ZLOČINA

Selman SELHANOVIĆ

FOČA - PONOVLJENI ZLOČIN I HRONOLOGIJA ZLOČINA 1941-45./1992-95. GODINA

Faruk Muftić, "DES", Sarajevo, 2001.

I majući na umu kobno iskustvo svoga oca koji je u toku Drugog svjetskog rata povjerovao obećanjima komšija Srba da mu se ništa neće desiti da bi, potom, od istih tih komšija bio "umoren u kazanu ključale vode", Faruk Muftić se prihvatio pisanja knjige - monografije o stradanju svog bošnjačkog naroda i svog grada kako bi na temelju historijskih fakata dokazao i ukazao ne samo na svu okrutnost zločinaca, nego i na naše vlastite zablude i naivnost. O tome se malo govorilo, još manje pisalo, a ponajviše zaboravljalo. Ako tome još dodamo ono što ističe i sam autor, da su: "Sve generacije Bošnjaka od završetka Drugog svjetskog rata pa do ove sramne agresije kroz školsko i vanškolsko obrazovanje, radne akcije, filmove, sportske i druge manifestacije indoktrinirane življenjem u "bratstvu i jedinstvu" onda slika biva potpunija. Uostalom, zbog svega toga Bošnjaci su kontinuirano osporavani, proganjani, ubijani... I sve to vrijeme Bošnjaci su šutjeli i vjerovali u ljepšu budućnost. U ime toga zaboravljane su naše žrtve i njihov amanet. A zločini su narastali i zločinci se na njima napajali. O njima svjedoči i general Kosta Nad kada je, 1942. god., ulazio u Foču: "Razularena četnička rulja formalno je plivala u ljudskoj krvi. Most na Drini pružao je groznu sliku. To je bilo stratište nedužnog muslimanskog naroda, prava klaonica..." Svjedočenja ove prirode zataškavana su i prepuštena zaboravu. Razlog tome, sasvim sigurno, možemo potražiti i u tadašnjem društveno-političkom uređenju koje nije dopuštalo da istina izađe na vidjelo kako se time, navodno, ne bi potpirile nacionalne strasti.

Štaviše, na osnovu brojnih izjava koje nam je autor u knjizi podastro iznoseći ih u javnost iz skrivenih fijoka službe sigurnosti, da se uočiti da i pored imenovanja zločinaca od strane žrtve koja je preživjela određeni organi nisu ništa preduzimali spram počinioca zločina. Tome u prilog išla je i Odluka o opštoj amnestiji lica koja su učestvovala u četničkim jedinicima Draže Mihajlovića, potpisana 1944.god. od strane Rodoljuba Čolakovića i dr. Ivana Ribara, čime je, ustvari, obustavljen rad Zemaljskih komisija za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača, te svih sudskih procesa koji su bili u postupku.

Faruk Muftić iznosi pregledno i argumentovano zločine koji su se dešavali na području općine Foča potkrepljujući ih i sa imenima neposrednih zločinaca, što ovoj građi daje posebnu vrijednost. Iskazi svjedoka doprinose toj autentičnosti. Ništa nije prepušteno slučaju i nagađanju. Čak, novijem genocidu nad Bošnjacima, autor imenima izvršilaca zločina pridaje imena njihovih sunarodnika, komšija Srba koji su prisustvovali i bili na mjestu zločina. Ni takvo (ne)sudjelovanje ne treba isključiti iz procesa krivnje. Da ne govorimo o zločinima poput zločina učitelja Riste Trifkovića, koji je lično ubio dvojicu svojih učenika samo zato što su bili Bošnjaci. Ljudi-zločinci poput njega i njemu sličnih danas slobodno hodaju ovim prostorima. Foča i dalje slovi kao "prijestonica" ljudi koje je Haški sud osumnjičio za ratne zločine. Stoga je krajnje vrijeme da se oni uhapsu i kao zločinci kazne. Ova knjiga-monografija je, između ostalog, i zbog toga.

m